gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Aanvullende investeringssubsidie revitalisering Theater De Oranjerie**
Zaaknummer: **2368-2019**
Datum: **8 februari 2022**

Inleiding
Zoals u bekend heeft Theater De Oranjerie de afgelopen jaren gewerkt aan de voorbereiding van de revitalisatie van het theater. Ruim 45 jaar na de nieuwbouw en 25 jaar na de overname van het theater door Van der Valk B.V. is het theater toe aan bouwkundige en installatietechnische vernieuwingen om de komende jaren weer als volwaardig theater te kunnen functioneren voor inwoners, bezoekers en amateurkunstverenigingen.
Dit resulteerde in een concreet plan met een kostenplaatje van € 7,5 miljoen, te financieren door De Oranjerie, gemeente en provincie voor ieder € 2,5 miljoen. Daartoe heeft De Oranjerie een subsidieaanvraag bij de gemeente ingediend voor een bedrag van € 5 miljoen, waarvan € 2,5 miljoen van de gemeente en € 2,5 miljoen van de provincie. Uw raad heeft in juni 2020 besloten tot het beschikbaar stellen van € 2,5 miljoen.

De reeds in 2018 gedane mondelinge toezegging van de provincie bleek in de uitvoering veel voeten in de aarde te hebben en resulteerde in én een langlopend proces én onduidelijkheid over de hoogte van een mogelijke provinciale bijdrage. Mede hierdoor werd de oorspronkelijke planning onhaalbaar.

Op 14 december 2021 ontvingen wij een brief (bijlage 2) van Theater De Oranjerie waarin zij aangeven dat zij in de voorbereiding van de revitalisatie van het theater tegen flink hogere kosten aanlopen, in belangrijke mate als gevolg van de coronacrisis. De totale begroting bedraagt inmiddels € 9,7 miljoen. Zij doen daarom een verzoek aan de gemeente en aan de provincie Limburg voor een aanvullende financiële bijdrage van in totaal € 1,1 miljoen.

In de vergadering van Provinciale Staten van 17 december 2021 is door PS een motie aangenomen waarmee GS wordt opgeroepen "De gedane toezegging van het vorige College van GS voor de provinciale bijdrage aan de revitalisering van Theater de Oranjerie gestand te doen."
De brief van Theater De Oranjerie en de aangenomen motie door Provinciale Staten hebben we betrokken bij onze gesprekken met de provincie over de provinciale bijdrage en over de mogelijkheden om De Oranjerie tegemoet te komen in het dekken van de ontstane tekorten in de begroting van de revitalisatie.

Het resultaat is een scenario waarbij sprake is van een financiering die de uitvoering van de revitalisatie van het theater mogelijk maakt. In dit scenario is de bijdrage van de gemeente aan het project in totaal € 2.757.500. De bijdrage van de provincie (via de gemeente) is dan eveneens € 2.757.500. De Oranjerie stemt er mee in dat het resterende bedrag van de projectbegroting, € 4.192.477, voor haar rekening komt. Daarmee bedraagt de totale financiering van het project € 9.707.477.

Voorliggend voorstel betreft het beschikbaar stellen van aanvullende middelen door de gemeente, ter grootte van € 257.500, zodat wij een aanvullende investeringssubsidie voor de revitalisering van Theater De Oranjerie kunnen verlenen.
Met deze gemeentelijke bijdrage wordt ook de maximale provinciale bijdrage bereikt.

Argumenten

1.1 De coronacrisis en de vertragingen als gevolg van onzekerheden over de beschikking en bevoorschotting van de provinciale bijdrage hebben tot flink hogere kosten geleid.

In hun brief van december 2021 geeft Theater De Oranjerie aan geconfronteerd te worden met enorme tekorten aan personeel en materiaal benodigd voor de revitalisering. Als gevolg van corona zijn grondstofprijzen met wel 40% gestegen. Deze prijsstijgingen waren op geen enkele manier door De Oranjerie (of wie dan ook) te voorzien.
Daarnaast is tussen gemeente en provincie in december 2020 de Samenwerkingsagenda in het kader van de regeling Kwaliteit Limburgse Centra (KLC) getekend. Daarin doet de provincie toezeggingen voor een bijdrage aan de revitalisering van theater De Oranjerie en woningbouwprojecten. Hieraan zijn voorwaarden aan verbonden. De provincie is nu bereid om over te gaan tot het verlenen van de subsidiebeschikking. Hiertoe hebben wij op 15 december 2021 de subsidieaanvraag ingediend. Besluitvorming hierover heeft nog niet plaatsgevonden, mede door het standpunt van de provincie om in datzelfde besluit ook in te gaan op het aanvullende verzoek van De Oranjerie van december 2021 en de door PS aangenomen motie. Na besluitvorming door uw raad, is de verwachting dat we de beschikking van de provincie eind februari / begin maart 2022 ontvangen.

1.2 De provincie is bereid om een aanvullende bijdrage te doen onder de voorwaarde dat ook de gemeente een aanvullende bijdrage doet.

De provincie verleent alleen subsidies op basis van cofinanciering. Uitgangspunt daarbij is dat de provincie nooit meer bijdraagt dan de gemeente. In het kader van de Samenwerkingsagenda KLC heeft de provincie een bijdrage toegezegd van € 2,5 miljoen voor de realisering van zowel woningbouwprojecten als de revitalisering van het theater. Van dit totale bedrag is € 1.872.500 bedoeld voor de revitalisatie van het theater. Daarbij heeft de gemeente een inspanningsverplichting voor het verkrijgen van aanvullende middelen om het financiële tekort van € 600.000 te dekken. In het geval dat vanuit andere regelingen en financieringsbronnen geen middelen beschikbaar kunnen komen, heeft de provincie de intentie geuit om nog 50% van het resterend tekort met een maximum van € 300.000 beschikbaar te stellen. De gemeente heeft aan deze inspanningsverplichting voldaan, die echter geen extra inkomsten heeft opgeleverd. De provincie erkent de door de gemeente gedane inspanningen en heeft de extra bijdrage van € 300.000 al mondeling toegezegd.

Na de brief van Theater De Oranjerie met het verzoek tot aanvullende middelen heeft de provincie, na diverse ambtelijke en bestuurlijke overleggen met de gemeente, aangeven nog maximaal een aanvullend bedrag van € 585.000 beschikbaar te kunnen stellen. Op basis van de provinciale voorwaarden voor cofinanciering is dat alleen mogelijk bij een aanvullende bijdrage van de gemeente van € 257.500.

1.3 Eigen inleg van De Oranjerie € 4,2 miljoen.

De originele begroting van de revitalisatie ging uit van de totale kosten van € 7,5 miljoen, waarbij De Oranjerie, de gemeente en de provincie ieder een derde deel daarvan (€ 2,5 miljoen) voor zijn rekening zou nemen. Met name als gevolg van de coronacrisis en vertragingen in het proces is de originele begroting toegenomen tot zo'n € 9,7 miljoen. De eigen inleg van De Oranjerie – indien gemeente en provincie tot de in dit voorstel aangegeven bedragen besluiten – bedraagt dan zo'n €

4,2 miljoen. Daarnaast zijn alle risico's van verdere budgetoverschrijdingen eveneens voor rekening van De Oranjerie.

2.1 In het geval dat de gemeente de benodigde cofinanciering niet of een lager bedrag beschikbaar stelt, wordt de bijdrage van de provincie evenredig lager.
De maximale bijdrage van de provincie wordt bereikt door het door de gemeente beschikbaar stellen van € 257.500. Deze investeringssubsidie wordt in 25 jaar afgeschreven. Voor de jaarlijkse afschrijving, een bedrag van circa € 12.000, wordt een beroep op het begrotingssaldo gedaan.

Kanttekeningen en risico's
1.1 Wij verhogen de bijdrage aan de revitalisatie van Theater De Oranjerie.
De oplopende tekorten in de begroting van de revitalisatie waren grotendeels niet te voorzien of te voorkomen. Deze omstandigheid alsmede de grotere eigen inleg van De Oranjerie geeft een rechtvaardiging voor een grotere bijdrage van gemeente en provincie.
De originele verhouding van 33% Oranjerie, 33% gemeente en 33% provincie wijzigt in 44% Oranjerie, 28% gemeente en 28% provincie.

1.2 De provinciale bijdrage is nog niet beschikt.
De provincie heeft formeel nog geen besluit genomen over onze subsidieaanvraag in het kader van de regeling KLC. Naar verwachting ontvangen wij binnen enkele weken na het besluit door uw raad de beschikking van de provincie. Dit is een 'totaal'beschikking waarin zowel de subsidie uit KLC als de aanvullende bijdrage aan de revitalisatie van De Oranjerie zijn opgenomen.

1.3 De investeringssubsidie kan mogelijk worden aangemerkt als ongeoorloofde staatssteun.
Theater De Oranjerie is een besloten vennootschap, zijnde een rechtspersoon met winstoogmerk die als ondernemer activiteiten ontplooit op de markt. Op grond van de Asv is het mogelijk om aan dit soort organisaties in bijzondere gevallen subsidie te verlenen. Gezien de waarde van het theater als belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur en de betekenis van het theater voor de stad en de regio zijn wij van mening dat in deze sprake is van een bijzonder geval. Gezien de coronacrisis heeft ook dit theater steun nodig om in de toekomst een volwaardige functie kunnen vervullen in en voor Roermond en omgeving.

Onderzocht is in hoeverre met de verlening van deze investeringssubsidie steun sprake is van (ongeoorloofde) staatsteun. Daaruit is gebleken dat hoewel de kans aanwezig is dat sprake is van staatsteun, de steun in beginsel verenigbaar is met de interne markt. Om de investeringssubsidie steun te kunnen verstrekken is een kennisgeving bij de Europese Commissie nodig. Hierbij moet de subsidieverlening voldoen aan de voorwaarden genoemd in artikel 53 Algemene Groepsvrijstellingverordening (AGVV) e.v. Hiervoor geldt dat het subsidiebedrag mag niet hoger zijn dan het verschil tussen de in aanmerking komende (subsidiabele) kosten en de exploitatiewinst van de investering. De exploitatiewinst wordt in mindering gebracht op de in aanmerking komende kosten, hetzij vooraf op basis van redelijke prognoses, hetzij via een terugvorderingsmechanisme.
Mocht de Europese Commissie van oordeel zijn dat de staatssteun desalniettemin niet verenigbaar is met de interne markt, dan dient de gemeente de subsidies terug te vorderen bij De Oranjerie. Daarbij is in principe geen beroep op gerechtvaardigd vertrouwen mogelijk. Het gemeenschapsrecht prevaleert boven nationale bepalingen of beginselen die in bepaalde gevallen de terugvordering in de weg zouden kunnen staan.

Voor de eerder verleende meerjaren budgetsubsidie en voor de investeringssubsidie is eveneens een kennisgeving bij de Europese Commissie ingediend.

1.4 Gemeentelijke solvabiliteitsratio verslechterd minimaal.
De aanvullende investeringssubsidie van € 257.500 betekent een te verwaarlozen verslechtering van de solvabiliteitspositie van de gemeente. Omdat de solvabiliteitspositie bij de begroting 2022 (11,9%) onder het vereiste minimumniveau van 20% zit, blijft het zaak om de prognose naar de toekomst toe goed te bewaken.

1.5 De fiscale risico's zijn zeer gering.
Het eventueel BTW-belastbaar zijn van subsidies kan voor de gemeente als risico worden gezien. Om dit risico te toetsen is eerder, bij de verlening van de investeringssubsidie van € 2,5 miljoen, fiscaal advies ingewonnen. De investeringssubsidie is fiscaal getoetst op belastbaarheid voor de omzetbelasting. Conclusie is dat deze subsidies op basis van de feiten en gestelde voorwaarden kwalificeert als geheel onbelastbaar voor de omzetbelasting. Voor de gemeente heeft het 'als onbelastbaar voor de omzetbelasting' kwalificeren van deze investeringssubsidie geen nadelige gevolgen.

Historisch overzicht
- Op 4 juni 2020 heeft uw gemeenteraad besloten tot een investeringssubsidie van eenmalig € 2,5 miljoen (afschrijving in 25 jaar), gereserveerd in begroting 2020, toe te wijzen voor de revitalisatie van theater De Oranjerie.
- Op 20 juli 2021 heeft ons college besloten tot het verlenen van een eenmalige investeringssubsidie van € 2.500.000,- aan Theater De Oranjerie b.v. voor de revitalisatie van het theater conform het Voorlopig Ontwerp opgeleverd door Share Knowledge Now b.v. op 19 mei 2019, op grond van artikel 29 van de Algemene Subsidieverordening Roermond 2008.
- Op 15 december 2021 hebben wij de subsidieaanvraag in het kader van de Samenwerkingsagenda KLC bij de provincie ingediend.

Financiële gevolgen
De financiële gevolgen van voorliggend voorstel om een aanvullende subsidie van € 257.500 te verlenen, zijn niet in de begroting 2022 opgenomen. Een verhoging van de eerdere investeringsbijdrage aan theater De Oranjerie betreft een raadsbevoegdheid. De aanvullende investeringsbijdrage van € 257.500 wordt in 25 jaar afgeschreven en leidt tot extra structurele lasten van circa € 12.000 per jaar. Deze extra lasten worden gedekt uit het meerjarig begrotingssaldo 2023 e.v. dat na de septembercirculaire 2021 weer positief is. Daarvoor is onderstaande begrotingswijziging nodig. Tevens wordt de aanvullende bijdrage van de Provincie in de begroting opgenomen:

Begrotingswijziging					
Toelichting op de financiële gevolgen					
Veranderingen in de baten en lasten					
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Kapitaallasten extra bijdrage		12.231	12.154	12.077	12.000
Dekking: begrotingssaldo		- 12.231	- 12.154	- 12.077	- 12.000
Extra bijdrage revitalisatie (deel Provincie)	257.500				
Ontvangst extra ontvangst middelen Provincie	- 257.500				

Wijzigingen in reserves/voorzieningen en aanvraag investeringskredieten					
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026

Incidentele extra investeringsbijdrage Theater Oranjerie (bijdrage aan activa van derden)	257.500				

Voorwaarden investering aan activa van derden
Een investeringssubsidie aan activa van derden kan onder bepaalde voorwaarden worden geactiveerd. Kern van deze voorwaarden is, dat het bij de subsidie gaat om een investering die bijdraagt aan de publieke taak (algemeen belang hiermee gediend is) en dat de gemeente de derde partij (Theater De Oranjerie) kan verplichten daadwerkelijk te investeren. Hieraan wordt voldaan. Indien de derde partij in gebreke blijft, kan de gemeente de middelen terugvorderen of (mede) eigenaar worden van de investering.

Begrotingssaldo in relatie tot uitdagingen
Met dit voorstel wordt een minimaal beroep gedaan op het begrotingssaldo om de afschrijvingskosten te dekken. Zoals bij u bekend, is het begrotingssaldo na septembercirculaire 2021 weer positief. Het advies is dan ook om het positieve saldo steeds in de context van de totale uitdaging binnen de meerjarenbegroting te bezien.

Communicatie en Uitvoering
Na besluitvorming door uw raad, maken wij het besluit kenbaar bij de provincie waarna Gedeputeerde Staten over kan gaan op het verlenen van de beschikking KLC. Met die beschikking kunnen wij een beschikking aan De Oranjerie verlenen, waarin wij de subsidie die wij van de provincie ontvangen als subsidie beschikbaar stellen aan Theater De Oranjerie.

Tevens maken wij uw besluit kenbaar bij De Oranjerie middels bijgevoegde concept beschikking (bijlage 3).
De Oranjerie heeft ons inmiddels op de hoogte gesteld van het uitstel van de revitalisering. Aanvankelijk zou deze half maart 2022 van start gaan. Aangezien De Oranjerie tot op heden nog geen beschikking heeft voor de bijdrage van de provincie, kunnen zij ook bij externe financierders zoals banken hun eigen inleg niet geregeld krijgen. Deze onzekerheden hebben hen doen besluiten tot een uitstel van ten minste 3 maanden. Dat geeft De Oranjerie tevens de mogelijkheid om voorstellingen die in december 2021 en januari 2022 stonden gepland te verplaatsen naar het voorjaar 2022. Daarmee perken ze ook exploitatieverliezen enigszins in.

Conform de vereisten in de AGVV sturen wij de Europese Commissie een kennisgeving over de staatssteun.

Burgemeester en wethouders van Roermond,

De secretaris,

drs. J.W.A. Kradolfer (a.i.)

De burgemeester,

M.J.D. Donders – de Leest